

Беларус

ГАЗЕТА БЕЛАРУСАЎ У ВОЛЬНЫМ СЪВЕЦЕ

ЦАНА — PRICE 4 50

Bielarus — BYELORUSSIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD
POST ADDRESS: BIELARUS, P. O. BOX 109, JAMAICA, N. Y. 11431. Tel.: (212) 380-2036

Год XXIII, № 194

Нью Ёрк

June — Чырвень 1973

New York

Vol. XXIII № 194

ЗВУЖЭНЬНЕ ПРЭРАГАТЫВАЎ СУВЭРЭННАСЦІ БССР

Савецкі часапіс дзржайнага плянавання „Плановое хозяйство” ў сёлетнім красавіковым нумары падінфармаваў, што ў Савецкім Саюзе будзе праведзеная поўная кансалідацыя эканамічнага плянавання, як што дзялі гэлага тэрыторыя Савецкага Саюзу будзе падзеленая на сем вялікіх эканамічных раёнаў пры зыгнараванні тэрытарыяльнай цэласці паасобных саюзных распублік. Тры гэткі эканамічныя раёны будуць створаны для ёўрапейскай часткі СССР: Паўночна-Цэнтральны раён, што мае ўлучаць у сябе асноўную частку расейскай федэрациі ўлучна з Москвой і Ленінградам, усю Беларусь і прыбалтыйскія саюзныя распублікі Літву, Латвию і Эстонію; Паўднёны раён з усёй Украінай, Малдовай, Грузіяй, Азэрбайджанам, Армініяй і тэрыторыяй паўночнага Каўказу, што ўваходзіць у склад РСФСР; Волга-Уральскі раён з часткі РСФСР. Для азіяцкай часткі СССР будуць створаны чатыры раёны: Казахстан на базе Казахскай ССР; Цэнтральная-Азіяцкі раён, у які ўвойдуць Узбекскую, Таджыкскую, Туркменскую і Кіргізскую ССР; Сібірскі раён, што будзе абыймаць цэнтральную сібірскую тэрыторыю; і Далёка-Усходні раён.

Паводле гэтых сямі эканамічных раёнаў, пасля заканчэння ў 1975 годзе цяперашніх дзесятак пяцігоддікі, мae плянавацца наступны, але ўжо 15-цігадовы плян эканамічнага развязаніцца Савецкага Саюзу да 1990 году. Да сюль існавалі ў Савецкім Саюзе створаныя за часоў Хрушчова 18 эканамічных раёнаў, якія не нарушалі тэрытарыяльнай цэласці саюзных распублік. Прывкладам, усю Беларусь тварыла адзін эканамічны раён, межы якога цалком пакрываліся з тэрыторыяльнымі межамі БССР. Цяпер жа прынцып непадзельнасці саюзных распублік у эканамічным плянаванні цалком нарушаны. Беларусь у эканамічном плянаванні разам з Прывалтайкай станеца прыдаткам да асноўнай часці Рәсей з Москвой і Ленінградам улучна. Як ведама, фактар эканамічны ў Савецкім Саюзе галоўны і асноўны таксама ў для фактару нутрана-палітычнага ў нацыянальна-культурнага.

Пра абвешчаны ціпэр плян новага эканамічнага плянавання гаварыў Л. Бражнэй у сваёй прамове на сівяткаванні 50-х угодкаў СССР у сінеглі летасце, падчырквашы, што новы 15-цігадовы эканамічны плян дасыць магчымасць ператварэння СССР у запраўды ўнітарную „савецкую дзяржаву”, якая на будзе больш ведаць нацыянальна-тэрытарыяльнага раззыненія, бо канчаткова аформіцца „новая вышэйшая супольнасць людзей — савецкі народ”, бацькаўшчынай якога будзе ўсесі Савецкі Саюз.

Пра абвешчаны ціпэр плян новага эканамічнага плянавання гаварыў Л. Бражнэй у сваёй прамове на сівяткаванні 50-х угодкаў СССР у сінеглі летасце, падчырквашы, што новы 15-цігадовы эканамічны плян дасыць магчымасць ператварэння СССР у запраўды ўнітарную „савецкую дзяржаву”, якая на будзе больш ведаць нацыянальна-тэрытарыяльнага раззыненія, бо канчаткова аформіцца „новая вышэйшая супольнасць людзей — савецкі народ”, бацькаўшчынай якога будзе ўсесі Савецкі Саюз.

Агульна наскрэблены Бражнёвам плян быў дапоўнены дакладнейшымі прапановамі ў эканамічных і тэхнічных часапісах, пры чым некаторыя з іх пайшлі гэтак далёка, сутэрну, што межы некаторых савецкіх 15 распублік могуць быць змененыя, калі-б гэтага вымагала ўзятыцца эканамічна плянавання.

Што падзел Савецкага Саюзу на сэм эканамічных раёнаў вядзе да звужэння прэрагатыўнага сувэрэннасці нацыянальных саюзных распублік, прадбачыцца амэрыканскі саветаў. Тодар Шабат, які свой артыкул на гэтуому ў Нью Ёрк Таймс” за 4 травеня сёлета загалоўкі „Саветы перагрупоўваюцца свае 15 распублікай у сэм вялікіх плянавальных раёнаў”. Значыцца, паводле амэрыканскага журнілістата, Саветы перагрупоўваюцца не свае дасылешні 18 эканамічных раёнаў, а 15 распублікай! Тодар Шабат піша: „Саветы Саюза пачаў напрыкметна кантравэрсыйную кансалідацыю сваіх дзяржавных плянаваль-

ных раёнаў, што ў канчальным эфэкце мела-б цалком вызлімінаўца значанье асобых савецкіх этнічных распублік як эканамічных плянавальных і самакіравальных раёнаў... Дэталёва ляжальні плянаванне эканамічнага развіцця будзе прынамсі ў бліжэйшай будучыні, адбывацца далей на распубліканскім узроўні. Але, асноўнае, агульнага парадку плянаванне эканамічнага развіцця будучыні будзе адбывацца на базе новых рэгіональных плянавальных адзінак”.

Бяспрэчна адно. Новае эканамічнае плянаванне СССР з поўнай ігнарацый цэласці тэрыторыяй саюзных нацыянальных распублік — гэта далешае звужэнне прэрагатыўнага сувэрэннасці, ніхай савецкай нацыянальной палітыкі мела слу́жыць прыцягтальным прыкладам і ўзорам, уже вызвалілісі ўжывуць у сваіх незалежных дзяржавах. Не патрабуе сяняня Савецкі Саюз лічыцца ўз апініі заходнія саветы, дасылі пераканаўшыся, што з пустыя абіянкі добрых узаемадачыненіяў урады заходных дзяржаваў ахвотна заплатяць штонайменш поўным маўчаннем на савецкі генасыдныя акты ў даўчыненіі да паняволеных нерасейскіх народоў. Не асабліва патрабуе сяняня Савецкі Саюз мець у Задзіночаных Нациях прадстаўніцтва Савецкай Беларусі і Савецкай Украіны з іхнімі дадатковымі двума галасамі, сяброўства якіх у гэгай міжнароднай організацыі ў выпадку звыльніцтва з іхніх дзяржаваў ахвотна заплатяць штонайменш поўным маўчаннем на савецкі генасыдныя акты ў даўчыненіі да паняволеных нерасейскіх народоў. Не асабліва патрабуе сяняня Савецкі Саюз мець у Задзіночаных Нациях прадстаўніцтва Савецкай Беларусі і Савецкай Украіны з іхнімі дадатковымі двума галасамі, сяброўства якіх у гэгай міжнароднай організацыі ў выпадку звыльніцтва з іхніх дзяржаваў ахвотна заплатяць штонайменш поўным маўчаннем на савецкі генасыдныя акты ў даўчыненіі да паняволеных нерасейскіх народоў. Не асабліва патрабуе сяняня Савецкі Саюз мець у Задзіночаных Нациях прадстаўніцтва Савецкай Беларусі і Савецкай Украіны з іхнімі дадатковымі двумі галасамі, сяброўства якіх у гэгай міжнароднай організацыі ў выпадку звыльніцтва з іхніх дзяржаваў ахвотна заплатяць штонайменш поўным маўчаннем на савецкі генасыдныя акты ў даўчыненіі да паняволеных нерасейскіх народоў. Не асабліва патрабуе сяняня Савецкі Саюз мець у Задзіночаных Нациях прадстаўніцтва Савецкай Беларусі і Савецкай Украіны з іхнімі дадатковымі двумі галасамі, сяброўства якіх у гэгай міжнароднай організацыі ў выпадку звыльніцтва з іхніх дзяржаваў ахвотна заплатяць штонайменш поўным маўчаннем на савецкі генасыдныя акты ў даўчыненіі да паняволеных нерасейскіх народоў. Не асабліва патрабуе сяняня Савецкі Саюз мець у Задзіночаных Нациях прадстаўніцтва Савецкай Беларусі і Савецкай Украіны з іхнімі дадатковымі двумі галасамі, сяброўства якіх у гэгай міжнароднай організацыі ў выпадку звыльніцтва з іхніх дзяржаваў ахвотна заплатяць штонайменш поўным маўчаннем на савецкі генасыдныя акты ў даўчыненіі да паняволеных нерасейскіх народоў. Не асабліва патрабуе сяняня Савецкі Саюз мець у Задзіночаных Нациях прадстаўніцтва Савецкай Беларусі і Савецкай Украіны з іхнімі дадатковымі двумі галасамі, сяброўства якіх у гэгай міжнароднай організацыі ў выпадку звыльніцтва з іхніх дзяржаваў ахвотна заплатяць штонайменш поўным маўчаннем на савецкі генасыдныя акты ў даўчыненіі да паняволеных нерасейскіх народоў. Не асабліва патрабуе сяняня Савецкі Саюз мець у Задзіночаных Нациях прадстаўніцтва Савецкай Беларусі і Савецкай Украіны з іхнімі дадатковымі двумі галасамі, сяброўства якіх у гэгай міжнароднай організацыі ў выпадку звыльніцтва з іхніх дзяржаваў ахвотна заплатяць штонайменш поўным маўчаннем на савецкі генасыдныя акты ў даўчыненіі да паняволеных нерасейскіх народоў. Не асабліва патрабуе сяняня Савецкі Саюз мець у Задзіночаных Нациях прадстаўніцтва Савецкай Беларусі і Савецкай Украіны з іхнімі дадатковымі двумі галасамі, сяброўства якіх у гэгай міжнароднай організацыі ў выпадку звыльніцтва з іхніх дзяржаваў ахвотна заплатяць штонайменш поўным маўчаннем на савецкі генасыдныя акты ў даўчыненіі да паняволеных нерасейскіх народоў. Не асабліва патрабуе сяняня Савецкі Саюз мець у Задзіночаных Нациях прадстаўніцтва Савецкай Беларусі і Савецкай Украіны з іхнімі дадатковымі двумі галасамі, сяброўства якіх у гэгай міжнароднай організацыі ў выпадку звыльніцтва з іхніх дзяржаваў ахвотна заплатяць штонайменш поўным маўчаннем на савецкі генасыдныя акты ў даўчыненіі да паняволеных нерасейскіх народоў. Не асабліва патрабуе сяняня Савецкі Саюз мець у Задзіночаных Нациях прадстаўніцтва Савецкай Беларусі і Савецкай Украіны з іхнімі дадатковымі двумі галасамі, сяброўства якіх у гэгай міжнароднай організацыі ў выпадку звыльніцтва з іхніх дзяржаваў ахвотна заплатяць штонайменш поўным маўчаннем на савецкі генасыдныя акты ў даўчыненіі да паняволеных нерасейскіх народоў. Не асабліва патрабуе сяняня Савецкі Саюз мець у Задзіночаных Нациях прадстаўніцтва Савецкай Беларусі і Савецкай Украіны з іхнімі дадатковымі двумі галасамі, сяброўства якіх у гэгай міжнароднай організацыі ў выпадку звыльніцтва з іхніх дзяржаваў ахвотна заплатяць штонайменш поўным маўчаннем на савецкі генасыдныя акты ў даўчыненіі да паняволеных нерасейскіх народоў. Не асабліва патрабуе сяняня Савецкі Саюз мець у Задзіночаных Нациях прадстаўніцтва Савецкай Беларусі і Савецкай Украіны з іхнімі дадатковымі двумі галасамі, сяброўства якіх у гэгай міжнароднай організацыі ў выпадку звыльніцтва з іхніх дзяржаваў ахвотна заплатяць штонайменш поўным маўчаннем на савецкі генасыдныя акты ў даўчыненіі да паняволеных нерасейскіх народоў. Не асабліва патрабуе сяняня Савецкі Саюз мець у Задзіночаных Нациях прадстаўніцтва Савецкай Беларусі і Савецкай Украіны з іхнімі дадатковымі двумі галасамі, сяброўства якіх у гэгай міжнароднай організацыі ў выпадку звыльніцтва з іхніх дзяржаваў ахвотна заплатяць штонайменш поўным маўчаннем на савецкі генасыдныя акты ў даўчыненіі да паняволеных нерасейскіх народоў. Не асабліва патрабуе сяняня Савецкі Саюз мець у Задзіночаных Нациях прадстаўніцтва Савецкай Беларусі і Савецкай Украіны з іхнімі дадатковымі двумі галасамі, сяброўства якіх у гэгай міжнароднай організацыі ў выпадку звыльніцтва з іхніх дзяржаваў ахвотна заплатяць штонайменш поўным маўчаннем на савецкі генасыдныя акты ў даўчыненіі да паняволеных нерасейскіх народоў. Не асабліва патрабуе сяняня Савецкі Саюз мець у Задзіночаных Нациях прадстаўніцтва Савецкай Беларусі і Савецкай Украіны з іхнімі дадатковымі двумі галасамі, сяброўства якіх у гэгай міжнароднай організацыі ў выпадку звыльніцтва з іхніх дзяржаваў ахвотна заплатяць штонайменш поўным маўчаннем на савецкі генасыдныя акты ў даўчыненіі да паняволеных нерасейскіх народоў. Не асабліва патрабуе сяняня Савецкі Саюз мець у Задзіночаных Нациях прадстаўніцтва Савецкай Беларусі і Савецкай Украіны з іхнімі дадатковымі двумі галасамі, сяброўства якіх у гэгай міжнароднай організацыі ў выпадку звыльніцтва з іхніх дзяржаваў ахвотна заплатяць штонайменш поўным маўчаннем на савецкі генасыдныя акты ў даўчыненіі да паняволеных нерасейскіх народоў. Не асабліва патрабуе сяняня Савецкі Саюз мець у Задзіночаных Нациях прадстаўніцтва Савецкай Беларусі і Савецкай Украіны з іхнімі дадатковымі двумі галасамі, сяброўства якіх у гэгай міжнароднай організацыі ў выпадку звыльніцтва з іхніх дзяржаваў ахвотна заплатяць штонайменш поўным маўчаннем на савецкі генасыдныя акты ў даўчыненіі да паняволеных нерасейскіх народоў. Не асабліва патрабуе сяняня Савецкі Саюз мець у Задзіночаных Нациях прадстаўніцтва Савецкай Беларусі і Савецкай Украіны з іхнімі дадатковымі двумі галасамі, сяброўства якіх у гэгай міжнароднай організацыі ў выпадку звыльніцтва з іхніх дзяржаваў ахвотна заплатяць штонайменш поўным маўчаннем на савецкі генасыдныя акты ў даўчыненіі да паняволеных нерасейскіх народоў. Не асабліва патрабуе сяняня Савецкі Саюз мець у Задзіночаных Нациях прадстаўніцтва Савецкай Беларусі і Савецкай Украіны з іхнімі дадатковымі двумі галасамі, сяброўства якіх у гэгай міжнароднай організацыі ў выпадку звыльніцтва з іхніх дзяржаваў ахвотна заплатяць штонайменш поўным маўчаннем на савецкі генасыдныя акты ў даўчыненіі да паняволеных нерасейскіх народоў. Не асабліва патрабуе сяняня Савецкі Саюз мець у Задзіночаных Нациях прадстаўніцтва Савецкай Беларусі і Савецкай Украіны з іхнімі дадатковымі двумі галасамі, сяброўства якіх у гэгай міжнароднай організацыі ў выпадку звыльніцтва з іхніх дзяржаваў ахвотна заплатяць штонайменш поўным маўчаннем на савецкі генасыдныя акты ў даўчыненіі да паняволеных нерасейскіх народоў. Не асабліва патрабуе сяняня Савецкі Саюз мець у Задзіночаных Нациях прадстаўніцтва Савецкай Беларусі і Савецкай Украіны з іхнімі дадатковымі двумі галасамі, сяброўства якіх у гэгай міжнароднай

BIELARUS

Byelorussian Newspaper in the Free World
Published monthly by

BYELORUSSIAN-AMERICAN ASSOCIATION, Inc.

Subscription \$ 6.00 yearly.

„БЕЛАРУС” — Газета Беларусаў у Вольным Свяце.
Выходзіць месячна.
Выдае: Беларуска-Амэрыканскіе Задзіночанні.
Выпіска з перасылкі — 6 дал. на год.
Незамоўленыя рукапісы назад не звязтаюца.

ПАДРУЧНІКІ ПЕРШ ЗА ЎСЁ

Падручнікі перш за ўсё, бо без падручнікаў, бадай што, нічога не навучыцца. А што-ж казаць пра навучынне беларускай мовы ѹ бе- ларусаведы, жывучы ѹ чужомо- ным акружонні. Праўда, беларус- кай мовы можна навучыцца ѹ ад бацькоў, аднак, на жаль, у рэдкіх выпадках і бяз мэтадычнай систо- мы, якую дае падручнік.

З падручніка можна вучыцца на толькі ѹ школе, але ѹ дому. Добра, калі ёсьць вучыцель ці дапамога, а як німа — з падручніка можна вучыцца ѹ самому. А беларусаведы траба вучыцца на толькі дзесяці, але ѹ дарослым, бо, з ведамых прычынаў, рэдка хто з нас вучыцца ѹ беларускай школе. У першую-ж чаргу трэба вучыць беларускай мовы, і дзеяць і моладзь.

Людзі, якія не стараюцца пра- навучынне беларускай мовы сваіх дзеяцей і моладзі — на дбаюць пра ўкладаньне ѹ савецкіх беларускіх нацыянальных ўзга- даваньня. Гэтым самым яны на- толькі на дбаюць пра будучынно- свайго народу, але ѹ самахоць рых- туць яму магілу. Яны на годныя на- сіці імі свайго народу.

Народ наш знаходзіцца ѹ савец- кай няволі, дзе беларускія школы пертвараюць у расейскія, пера- съедуюць нашых суродзічаў за тое, што яны гаворачаць пабеларуску. Масквістараецца вынішчыць ѿ беларускае, зрусыфікаць край і народ беларускі. І напэўна ѹ наша- га народу ёсьць надзея на нас, што жывём у вольным съвеце ѹ свобо- дзе! І дастатку, што можам бяз- нікіх абмежаваньняў утрымліваць і развязваць сваю мову ѹ культуру, узгадоўваць кадры съведамай нацы- янальной беларускай інтэлігэнцыі. А мы што робім?

Робім тое сёе (далёка на ўсе!), але не плянава ѹ незарганізавана на ўсю нашу эміграцыю, а кожны асяродак на сваю руку ѹ сваю ад- казнисць. Німа ѹ нас ані ўстано- вы, што дбала-б пра беларускае шкользніцтва, ані арганізацый вучы- цяліў. Існаванье-ж беларускіх школак і падручнікаў на нас за- лежыць ад намаганьняў некалькіх ах- вярных адзінак добрае волі, якія прайдзяць сваю дабрачынную дзеяйнасць у некаторых асяродках. Наша эміграцыя ніколі не пады- шла да гэтай справы ѹся, як такая, паважна, арганізавана, на ўсю ды- спару.

Праўда, мы так расцярушаны, што ніякога ѹ нас асяродкаў, дзе сабралася-б дзеяцей на нармальну школу ѹ пры арганізацый навучаньня найчашчай прыходзіцца амбя- жоўвацца малымі групамі дзеяцей. Але-ж і падручнікі нам не халае! Падручнікі, якім можна было-б карыстацца ці дома, ці ѹ школы, ці з настайнікамі, ці самастойна.

Добра, што нашы ахвярныя адзін- кі добрае волі прыватна выдалі лемантар і чытанку. Але-ж гэтага аж надта замала! Нам патрэбна школльная граматыка, гісторыя Беларусі, геаграфія Беларусі, храстаматыя беларускай літаратуры, гісторыя беларускай літаратуры, ангельска- беларускі слоўнік і беларуска-ангельскі. Гэта толькі асноўны пад- ручнікі. Бяз іх немагчыма ані на- вучынне беларусаведы, ані беларускае ѹзгадаваньне. А раз так, дык можа хутка набліжыцца той час, калі на будзе каму чытаць ані беларускіх кнігай, ані газэтаў, ані ма- ліцца пабеларуску.

Мы на маем права дапусціць да гэтага! Мы мусім брацца за выда-

ка ўсім ахвярадаўцам.

У БЕЛАРУСКІМ ІНСТИТУСЕ НАВУКІ Й МАСТАЦТВА

19 травеня сёлета на чародным навуковым паседжанні БІНІМ праф. Ант. Адамовіч прачытаў ре- фэрат на тэму „Беларусізацыя ѹ гі- сторычнай прыспектыўе”. Дакладчык насыветліў гісторыю беларус- кага народу, як працэс беларусіза- цыі, пачаўшы ад славянізацыі тэ- риторыі (заселеная часткава Бал- тамі), хрысціянізацыі (прыніцці ѹ пашырэння „рускае” веры —

„русызацыі”), вэстэрнізацыі (што з часам абыянулася ѹ палінізацыю) ды беларусізацыі (адбудоўванне свае дзяржавы, БНР, а пасля ей-нага здушэння — спроба надаць нацыянальны характар БССР).

Дакладчык звязнічна павя- ўзахіднікамі, якія пад-

МОВА ШКОЛЬНАГА НАВУЧАННЯ ѹ БССР

Напачатку красавіка сёлета са- вецкія газеты апубліковалі праект новага школьнага закона, які наз- ваны „Асновамі заканадаўства Са- юзу ССР і саюзных рэспублік аб народнай асвяце”. Праўда, гэта адно яшчэ праект новага заканадаўства ѹ галіне народнае асвяты. Але ѹ савецкай практицы, як веда- ма, кожны праект новага закона ѹ любым пытаныні перад ягоным абу- блікованнем зрыхтоўваецца ѹ за- цвярджаецца ѹ ЦК КПСС, а яго- нае афіцыянальны пытаныцце ў Вярхо- лічыні Саветам — чыста фармальная пракадура.

Гэты праект новага школьнага заканадаўства зымлягчыа ѹ сабе ѹ пытаныні мовы навучаньня ѹ саюз- ных савецкіх рэспубліках. Артыкул 18 праекту новага школьнага заканадаўства пра гэта кажа: „Наву- чэнцам агульнаадукацыйнай шко- лы дæцца магчымасць вучыцца на роднай мове. Бацькі або асобы, якія іх замяняюць, маюць права выбіраць для дзяяцей па жаданню школу з адпаведнай мовай навучан- ния. Акрамя мовы, на якой вядзе- дзена вікладаніне, навучэнцы па- жаданню могуць вывучаць мову ѹшага народу СССР”.

Значыцца, у вастаўніках Беларусі ѹ школах з расейскай мовай навучанія гэтым мовамі, якую вучні „могуць па жаданні вывучаць”, але на мусіць звязліеца беларуская мова. Пры гэтым права ѹ магчымасць выбару як самай школы з расейскай ці беларускай мовай навучанія, гэта так і магчымасць выбару беларускай мовы, як прадмету ѹ школах з расейскай мовай навучанія гарантуюцца заканапраектам адно ѹ дачыненіні да школаў агульнаадукацыйных усіх трох ступеняў: трох- класнай пачатковай, восьмікляснай няпойнай сярэдняй і дзесяцікляснай поўнай сярэдняй школы. Затое на іншыя тыпы сярэдняй і вышэй- шай адукацыі — прафесіянальна- тэхнічнай і сярэдняй спэцыяльнай адукацыі, а таксама на вышэйшай навучальныя ўстановы гэтае пала- жэнне не расцягваецца. Пра мову на навучанія ѹ гэтых школах і вышэйшых навучальных установах новы заканапраект ня кажа наагул нічога. Значыцца ўзаконяваецца ѹ наадалей дасыюлемшнай практика на- вучанія ѹ гэтых школах вылучна на расейскай мове.

Вось-ж пытаныні мовы навучанія ѹ агульнаадукацыйных школах у праекце новага школьнага заканадаўства фактычна на рэзвіцію ад пала- жэння ѹ папярэдняй школы і вышэйшай адукацыі — прафесіянальна- тэхнічнай і сярэдняй спэцыяльнай адукацыі, а таксама на вышэйшай навучальныя ўстановы гэтае пала- жэнне не расцягваецца. Пра мову на навучанія ѹ гэтых школах і вышэйшых навучальных установах новы заканапраект ня кажа наагул нічога. Значыцца ўзаконяваецца ѹ наадалей дасыюлемшнай практика на- вучанія ѹ гэтых школах вылучна на расейскай мове.

Вось-ж пытаныні мовы навучанія ѹ агульнаадукацыйных школах у праекце новага школьнага заканадаўства фактычна на рэзвіцію ад пала- жэння ѹ папярэдняй школы і вышэйшай адукацыі — прафесіянальна- тэхнічнай і сярэдняй спэцыяльнай адукацыі, а таксама на вышэйшай навучальныя ўстановы гэтае пала- жэнне не расцягваецца. Пра мову на навучанія ѹ гэтых школах і вышэйшых навучальных установах новы заканапраект ня кажа наагул нічога. Значыцца ўзаконяваецца ѹ наадалей дасыюлемшнай практика на- вучанія ѹ гэтых школах вылучна на расейскай мове.

Д-р Р. Жук-Грышкевіч \$ 500.00
Д-р Вітаўт Тумаш 100.00
Інж. І. Бруцкі 25.00
Сп-ва Г. і У. Русакі 20.00
Сп. Я. Запруднік 20.00
Сп. Віталь Каражан 20.00
Сп-ва М. і Ч. Ханяўкі 10.00
Сп. А. Д. 5.00

Разам: \$ 700.00

У Канадзе:

Д-р В. Жук-Грышкевіч \$ 100.00
Д-р Б. і сп-ня Л. Рагулі 100.00
Сп-ва О. і А. Грышкі 50.00
Сп-ва І. і Я. Сурвілы 50.00
Сп-ва В. і М. Пашкевічы 25.00
Сп. К. Каранеўскі 10.00
Сп. М. Буцько 10.00

Разам: \$ 345.00

Усе ў Фондзе ВБР \$ 1,045.00
Заснавальнікі Фонду Беларускіх Падручнікаў пры БІНІМ у ЗША й Канадзе складаюць шчытую падзя-

хувакім беларусізацыі былі ім- куненны беларускага народу да свае дзяржавы, на якімі Кампартыя змушаная была лічыцца ѹ дзяць і даць свободу на культурную дзеяйнасць у БССР. У 1928 годзе, аднак, беларусізацыя, на сыгнал першага сакратара КПБ Кнорына, пачала спыняцца: была зразаная спечатка нацыянальной вярхушкі, а ў 1933 годзе з русыфікацыі на- раформаю беларускага павапису пракаду беларусізацыі быў спынены зусім.

У нашай навеяшай гісторыі, скажаў праф. Адамовіч, дзеюць дзіве асноўныя сілы: з аднаго боку — беларусізацыя, а з другога — су- працялжэнная сіла, што цяпер набы- ла форму русыфікацыі.

навучанія было тады працпарцыя- нальна навет менш, чымся расей- скага жыхарства ѹ БССР, працэнт- ная колькасць якога паводле пера- пісу 1959 году выражалася 8,2%. Праўда, гэта было адно на папе- ры, бо ѹ запрайднасць вялікай колькасць беларускіх паводле назо- ву школаў ужо тады, за выняткам беларускай мовай для школьнікаў на расейскай мове для школьнікаў, колькасць якога паводле назо- ву школаў ужо тады, за выняткам беларускай мовай для школьнікаў, колькасць якога паводле назо-

ваваў школьнікаў, колькасць якога паводле назо- ву школаў ужо тады, за выняткам беларускай мовай для школьнікаў, колькасць якога паводле назо- ву школаў ужо тады, за выняткам беларускай мовай для школьнікаў, колькасць якога паводле назо-

ваваў школьнікаў, колькасць якога паводле назо- ву школаў ужо тады, за выняткам беларускай мовай для школьнікаў, колькасць якога паводле назо-

ваваў школьнікаў, колькасць якога паводле назо- ву школаў ужо тады, за выняткам беларускай мовай для школьнікаў, колькасць якога паводле назо-

ваваў школьнікаў, колькасць якога паводле назо- ву школаў ужо тады, за выняткам беларускай мовай для школьнікаў, колькасць якога паводле назо-

ваваў школьнікаў, колькасць якога паводле назо- ву школаў ужо тады, за выняткам беларускай мовай для школьнікаў, колькасць якога паводле назо-

ваваў школьнікаў, колькасць якога паводле назо- ву школаў ужо тады, за выняткам беларускай мовай для школьнікаў, колькасць якога паводле назо-

ваваў школьнікаў, колькасць якога паводле назо- ву школаў ужо тады, за выняткам беларускай мовай для школьнікаў, колькасць якога паводле назо-

ваваў школьнікаў, колькасць якога паводле назо- ву школаў ужо тады, за выняткам беларускай мовай для школьнікаў, колькасць якога паводле назо-

ваваў школьнікаў, колькасць якога паводле назо- ву школаў ужо тады, за выняткам беларускай мовай для школьнікаў, колькасць якога паводле назо-

ваваў школьнікаў, колькасць якога паводле назо- ву школаў ужо тады, за выняткам беларускай мовай для школьнікаў, колькасць якога паводле назо-

ваваў школьнікаў, колькасць якога паводле назо-

ваваў школьнікаў, колькасць якога паводле назо-

ЦАРКОЎНАЯ УРАЧЫСТАСЦЬ У НЬЮ ДЖЭРЗІ

Пачынаецца Красны Ход. — Фота: А. Дубяга

20 траўня сёлета ў БАПЦіркве Жыровіцкае Божае Маці ў Гайлэнд Парк, Нью Джэрзі, адбылася падвойная царкоўная урачыстасць: Дзені Патронкі мясцовая царквы Жыровіцкае Божае Маці ў 800-я югодкі ад съмерці іншага Патронкі Беларускага Народу Св. Еўфрасініі-Прадславы Князёўны Полацкай.

Урачыстасць фактычна пачала ся ўжо ў суботу 19 траўня, калі Яго Высокапраасвяшчэнства Мітрапаліт Андрэй у асысьце настаяцеля царквы а. Пратаярэя Васіля Кендыша адслужыў Вячэрню з Акафістам у беларускай мове перад абраозом Жыровіцкае Божае Маці.

За бяседным столом. — Фота: А. Дубяга.

Назаўтрае ўладыку ў царкоўной праме афіцыйна вітаў з хлебам і солем Старшыня Паraphвільна Рады Мікола Войтанка, а пры ўваходзе ў царкву Пратаярэй Кендыш. Калі ўладыка праходзіў ад самаходу да дзвярёй царквы, група малых дзетак вігала яго вязанкамі кветкі ды пасыпалаючы кветкі яму пад ногі.

Адразу пасыль аблажчэнны ўладыка пасыпалаючы ў іпадыяканы двухдасюлешніх прыслужнікаў Лявона Войтанку ў Антона Сільвановіча, а пасыль ў асысьце а. Васіля ў а. Карпа Стара адслужыў урачыстую Лі-

Другое сусьевгнае вайны, накшталт капітана Сахно з твору Васіля Быка «Мёртвым не баліць», каб у гонар яго перайменаваць Завальнную вуліцу, скапаўшы пры гэтым самы вал?

Той-жа несмъртнай славай, як і валы, ахутаны ў старых беларускіх гарадох іхня калісці магутныя замкі. Сям-там ад іх сяняне не засталося ѹследу і толькі сваія называй напамінаюць аб іх Замкавыя вуліцы. Тым на менш, у Менску Замкавая вуліца зінікла бязь съледу пад Паркавай магістралай, у Гомелі ў Мазыры яна сталася Камсамольская, у Наваградку ёй двойчы пагражала зімена на Калгасную, але найблышы тыповая ў гэтай галіне Замкавая вуліца ў Віцебску.

Калісці яна, падобна як і ў Палацку, называлася Вялікай, пралягаючы ў Віцебскім Ніжнім замку ад стардаўна царквы Дабравешчання на да Сураскія брамы, а часлья разбурэння замку захавала ігоны назоў, стаўшыся Замкавай ды застаючыся ѹнадалей галоўнай вуліцай у горадзе. І гэта яна ўзрасла на сусьевгнае расейскага пісьменніка Івана Буніна ў ягоным вядомым рамане «Жыццё Арсеньев» сваесаблівай архітэктурай сваіх станых камяніц, а менавіта:

«...у Віцебску я прыехаў адвячоркам. Вечар быў марозны, съветлы. Усюды было вельмі снегожна, глуха і чыста, нечапана, горад здаўся мне старожытным і не расейскім: высокія, разам злытія дамы з крутымі дахамі, з невялікімі вонкамі, Інтэрнатальную, а Траецкая га-

Пасыль гэтага прамаўляў Старшыня Паraphвільна Рады Сабору Св. Кірылы Тураўскага ў Нью Ерку інж. Мікола Гарошка. Уладыка Мітрапаліт у сваім падчыркнуў асаблівую важнасць сяньнішняе урачыстасці.

Далей адбылася мастацкая працгра, якую распачаў Лявон Войтанка прачытаннем вершу Янкі Купалы «Хрыстос Уваскрас». Тады інж. В. Р. прачыгаў верш Натальлі Арсеньевай «Божая Маці Жыровіцкая». Асабліва важным быў рафэррат Сп-ні Галіны Русак «Святая Еўфрасінія-Прадслава Полацкая». Грунтоўная апрацоўка рафэррату ў ягонай мастацкай форме, а таксама беззаганная дыкцыя прэлегэнткі зрабілі на прысутных моцнае ўражанне.

Маладая скрыпачка Маргарыта Кажан удала выканала на іскрыпцы ўрэўкі з араторы Гейндля «Месія», а тады царкоўную песьню «Анёлы сілываюць» у сваім апрацоўцы. Асабліва ўдалым было выступленне ньюёркаўскага трэў ў складзе Веры Бартуль, Д-ра Алы Романо і Галіны Орсы, якія падгучныя волескі выканалі: «Вось і паў ўжо змрок», слова Ул. Жылкі, музыка Вальчычка, «Я іду дарогай», слова Ул. Клішовіча, муз. М. Куліковіча, «Як сарву я ружы кветку», народная, і «Слуцкія Ткачы», слова М. Багдановіча, муз. Іванова.

Напрыканцы а. Васіль падзякаў усім прысутным, а супольна пралянчыя малітвай закончылася урачыстасць.

В. Н.

ПАРАХВІЛЬНАЕ СВЯТА У МАНЧЭСТАРЫ

У нядзелью 20 траўня сёлета Беларусы гораду Манчэстар (Ангельшчына) і аколіцаў урачыста адзначалі паraphвільнае свята Абраза Жыровіцкае Божае Маці ў 800-я югодкі ад съмерці Асьветніцы Беларускага Народу св. Еўфрасініі Полацкай.

Пратаярэй Янка Абабурка ў а. Янка Пякарскі адслужыў сьв. Літургію Й. Малебен, а пратаярэй Я. Абабурка сказаў прынагодную казань.

Пасыль царкоўных службаў у царкоўнай залі адбылася сіяцкавальная праграма, якую адчыніў сакратар Паraphвільнае Рады П. Шыркоўскі, а Пратаярэй Я. Абабурка прачытаў даклад на тэму «Жыццё Святой Еўфрасініі, Князёўны Полацкай». Дакладчык падробна гаварыў пра крык Св. Еўфрасініі, які ўжывае нашая беларуская царква.

Было пададзена да ведама, што дзякуючы а. Я. Пякарску, быў куплены ў Польшчу для царквы трэй абразы: Жыровіцкае Божае Маці, Св. Кірылы Япіскапа Тураўскага і Св. Еўфрасініі Полацкай. Абрэзы з рамамі каштавалі 120 ангельскіх фунтаў, за адзін з якіх заплаціў а. Я. Пякарскі, а за два

з глыбокімі ѹнадалейшымі паўкруглымі брамамі ў ніжніх паверхах».

У пачатку 30-х гадоў Замкавую вуліцу нечакана перайменавалі ў вуліцу імя газеты „Правдана”, а ў канцы іх мелі цвёрдьбы наамер зыніць на вуліцу імя Яжкова, чаму перашкодзіў голькі аршыг гэтага благае памяці наркома НКВД. І прыменна, што цяпер, хоць тымчысна яшчэ і спаквала, але ўсё больш і больш у друку ў дакументах пачынае аднаўляцца стары назоў вуліцы — Замкавая, як увесі час, нягледзячы на ўсе прымусовыя зынены, віцебляне яе ѹнадалейшы, але...

Калі прыгожая Сураская брама зыніка яшчэ ў верасні 1705 году ў часе пажару ўсаго Віцебску, падпаленага паводзі загаду імпэратора Пётры Першага, дык ужо саветчыкі ў снені 1961 году разбурылі шарбабай тысячагадовую царкву Дабравешчання, што з'яўлялася роліквій віцеблянай. Адначасна на Замкавай вуліцы не адрасталаў, а зынішчылі ўсе ейныя старыя дамы, якія надавалі Віцебску апрычнонае нацыянальнае аблічча.

Асабліваму перайменаванню падпалі назовы роліквінага паходжання, якіх шмат было ў беларускіх гарадох. Яны зынікалі разам з барбарскім разбурэннем балышавікамі тых цэрквяў і касцёлаў, імі якіх на прадпагу стагодзьдзяў наасілі. Гэтак, напрыклад, у Менску Пётрапаўлаўская вуліца зынілася на імя Энгельса, Прэабражэнская на Сумна, што хоць навет газета «Звязда» яшчэ ў лютым 1967 году, у артыкуле «Вуліца ты, вуліца», парушыла пытанье аб штампаваных ды імпартаваных вулічных назовах, дагэтуль як вычываецца аса-

НА 3-Я ЎГОДКІ СЪМЕРЦІ УЛАДЫКІ ВАСІЛЯ

Пераглядаючы свой архіў, я на-
ткнуўся на мала прываблівую па-
перку, якую можна было вельмі
лёгка пра памылку выкінуць. Ад-
нак із за цікавасці чытаю: „Табе
ніясе песьню”, верш. А ў канцы вер-
шу дапісаны: „Дарагому саленізан-
тут Уладзімеру Тамашчыку ў дзень
ягоных імянін даруець Янка Богда-
нам”. Гэта быў рукапіс самога аўта-
ра вершу. Святой памяці Уладыка
Васіль (цывільнае імя й прозвішча
якога — Уладзімер Тамашчык) пе-
рапісаў гэты верш і пяром дапісаў:

ТАБЕ НЯСУ ПЕСЬНЮ

Сяньня пір думак, пір душ у съвітанкі —
Хмель дзён супольных вып'емо — гард долі!
Паказый мату ў дзён новых лунаны,
Ў ахварных дымах і ломаце сталі!

Грыбок

ТАБЕ НЯСУ ПЕСЬНЮ

Сяньня пір думак, пір душ у съвітанкі —
Хмель дзён супольных вып'емо — гард долі!
Паказый мату ў дзён новых лунаны,
Ў ахварных дымах і ломаце сталі!

У гэтым піру яднаемся думкай
І сэрдам, песьняй і лётам арліним,
Ты крушыў жальбы водгаслася сумнай,
І покліч кідаў парывам няўпінным!

Ты быў нам гімнам і яркай зарніцай,
Агнём і гулам прасторных імкненняй —
Ты душ пакутных палётам крынічай,
І брызнуў песьняй на шлях пакаленняй!

У Твае руکі я песьню складаю —
Гэта хат шырэй ўдзячнае праменне,
Гэта блеск волі, прастораў і далія,
І пірат красак на Краю адзеніні!

У Табе шумы тых ніваў цудоўных,
У Табе гоман дуброў вечных песьняў,
Дымаў, што ўцца ў паходзе няроўным,
Наквець калінаў, язьмінаў, цярэшняў!

Нясу малітвы мілагучных казак
Вечара ўздохам плыўшым на зарніцы ...
І кліч ахварных, што ня ўпаў ні разу,
Калі у сэрцы вольны дух крынічай!

Акрыленыя пойдзэм грамадою
Ў раскатах волі як буры лявіна!
Краіна міла! Тваею вясною
Мы п'ем здароўе — Беларус на згінуў!

І ён на згіне! Мы чынам пайстаді —
Волія згартуем нашы пакаленіны,
Зродзімся ў славе адраджэнскай хвалій
На ўсе сталецы із гімнам тварэння!

Красавік, 1944 году
Беласток, Беларусь.

Дарагому саленізанту
Уладзімеру Тамашчыку
у дзён ягоных імянін даруець
Янка Богдан.

СВЯТОЕ ПАМЯЦІ

наш Дарагі Муж і Бацька, 23 траўня 1973 году адйшоў ад нас
на вечны супакой, пра што зь вялікім сумам паведамляем Ягоных
прыяцеляў і знаёмых —

Жонка, сын і дачка.

За арганізацію паraphвільнага
свята належыцца ўшыція падзяка
Магушы Кадарыце й Пратаярэю
Янку Абабурку.

М. Стайпіскі

Янкі Купалы, мне прыгадваецца не-
забытая для мяне да скону жыць-
ця гутарка ў 1938 годзе ў Менску,
у Доме Пісменніка па Савецкай вуліцы.

Чуў, Юрка, што вы ездзілі
ў Палац — запыгаўся тады Янка
Купала. — Я вось зьбіраюся туды
ды няк я зьбіруся. Раскажэце,
калі ласка, што цікавага там бачы-
лі?

Я хвалючыся адказаў, што ван-
друючы па Палацку, зусім выпад-
кова трапіў на завулак ім Янкі Купалы. Ен зусім маленькі і здаецца
фіялкавым ад бэзу, што з забодвых
баку зьвісae над ім. Ен парослы
травой, бо канчаеца абрывам. А
пад тым абрывам цячэ Палата —
тая самая, якое дзеля „прозвашася
палачане”. Направа відаць стара-
дайную царкву Спаса, пабудавану
Еўфрасіннай - Прадславай,
князёўнай Палацкай. Налева за вала-
мі Ніжняга замку выглядаюць ку-
палы Святога Сафіі. А крыху да-
лей, за Дзіўнінай усталі сцінай ля-
сы і пайшлі, пайшлі, далёка, далё-
ка, на дзесяткі кіламетраў як да
самых Браслаўскіх сініх вазёраў.

І з аднаго боку завулак Янкі Купалы, кана-
чаецца Палатой, а з другога боку вуліцай Міхаіла Калініна.
— Завулак Янкі Купалы? —
зьдзіліца дарагі й сыцілы Іван
Дамінікавіч. — Хто толькі на гэтае
адважыўся? — Ну навсішта дзеля гэта-
га рыхавацца!

Юрка Віцьбіч

ПРА АНАТОЛЯ СЕРБАНТОВІЧА І ВАСІЛЯ МАКАРЭВІЧА

Перада мною невялічкі даведнік „Пісменьнікі Савецкай Беларусі”, выдадзены ў Менску ў 1970 годзе. Гартаю яго ѹ супынняюся на бачынцы з Анатолем Сербантовичам. Усяго дзевяць радкоў і маленечкая фатографія. Памер ў 1970 годзе. І наўет не напісаны „заячасна”, хоць было яму тады толькі 29. Шукаю, а што сказана пра Васіля Макарэвіча. Дарэмна. Быццам і я было такога пасты. А ён-жа быў ѹ Саюзе Пісменьнікаў Беларусі і друкаў яго няродка.

Гэта былі два вялікія сябры — Анатоль Сербантович і Васіль Макарэвіч. Цяжка было сустрэць аднаго з іх, каб недзе побач не зьяўляўся другі. Жартам называлі яны аднаго аднаго „стары”. Пазней яны аддавалі ўсё сваё жыццё.

1962-63-ці гады. Перад вачыма усплывае маленькі пакойчык літаратурнага рэдактара „Чырвоне зъмены”. Яблыкія няма дзе ўпасці. Тут кожны тыдзень зъбалася младзь, пачынаючыя пасты ѹ празднікі. Чыталісі вершы ѹ апавяданні і паслья амбяркоўваліся. Пух і пе-ре ляцела навокал, такія гарачыя спрэчкі падымаліся. І закапёршчыкамі ѹ гэтым былі ѹ васноўным Анатоль Сербантович і Васіль Макарэвіч.

Рэдактар, сам тады яшчэ малады, але вядомы пасты, сядзеў як на троне ѹ службовым крэсле, і як афіцыйны прадстаўнік улады, прыкладаўся ѿтмала на маламаніяй, каб спрачка ня выйшла за рамкі дазволенага. Анатоль Сербантович і Васіль Макарэвіч зъяўляліся заўсёды перад самымі пачаткамі. У садактара выцягваўся крыху твар, і ён неяк унутрана ѿзрыгваў пры іхнім зъяўленыні. Ён любіў гэтых хлапцу, але недзе ѹ глыбіні душы ён спадзіваўся, што яны сяньні можна прыйдуць, і тады гаворка будзе раз-праз спыняць дыскусію, палітычна-навуковую пасты.

Усе пачынаючыя маладыя пасты з'яўлікі павагай ставіліся да заўсімія Анатоля Сербантовича і Васіля Макарэвіча. Ужо ѹ той час усе адчувалі ѹ іх стальны пасты, стальныя на толькі ў тахніцы вершаскладанія, але і ѹ грамадзянскасці іх паглядаў і жыцця-спрыманія. А як мняўся твар Анатоля Сербантовича, калі ѹ слабым вершы пачынаючыя ёні знаходзіў вельмі Ѹда-

лія радкі! Ужо ѹсё разыходзіліся па дамох, а ён тады заставаўся з гэтым пастам і працаў на ём, каб выратаваць верш. Атрымлівалася свайго роду школа на толькі вершаскладанія, а школа грамадзянскага пагляду на жыццё. Амбяркоўваліся на гэтых паседжаннях літабяднаніяй і вершы Анатоля Сербантовича і Васіля Макарэвіча. Вось Анатоль пачынае чытаць свой верш „Манёкены”. Твар яго крыху зъблей, ён хвалюецца. Губы зъліваюцца ѹстужкай. Але з кожнай хвілінай голас мацнее. Перад вачыма пачынаючыя пастаў вобразна пастаўляюцца савецкія бюрократы, але ѹ падтэксце ѹ інтанацыі адчуваецца дахор систэме, што спарадзіла іх. Верш моцна прагучэй, так моцна, што ѹ той час яго паблядліў наўет надрукаваць. Умеў Анатоль чытаць свае вершы. Невялікага росту хлопец, ён так мняўся пры чытаані вершу, што ѹсё навокал адчуваўся сябе маленькім ѹ парандыні ѹ ім.

Васіль Макарэвіч чытаў свае вершы спакойна, крыху задуменна. І гарачы Анатоль Сербантович падхопліваўся з месца, прасіў дазволу зноў прачытаць тая-ж вершы. Яму здавалася, што Васіль ня так чытае. І вось пачынаючыя пасты, адчыніўшы раты, слухаюць:

Мышчанства не ѹ багацьці, а у тупасці.
(Прасунуся па ім, нібыта прас);
Мышчанства ножкамі памалу ту-
пае...

Твар Анатоля зачяты, слова вымаўляе, як сячэ сякераю.

А якая „мышчына вазъня” пачалася, калі трэба было ад „Чырвоне зъмены” паслаць маладых пасты на сэмінар у Карапалічавічы. Усе разумелі, што першыя кандыдаты — Анатоль Сербантович і Васіль Макарэвіч. Але што толькі тады ім ні гарварылі: і што яны ўжо стальныя пасты, і што з іх вони там ім няма чаго рабіць, і г. д. Але былі й праўдзівыя адказы: „Вы-ж, хлопцы, перавернеце ѿесь сэмінар дагадына-чынамі!“

(Заканчэнне на 6-й бачыне)

СВ. ПАМ. ПРАТАДЫЯКАН КАЛІСТРАТ САВІСКІ

Вестка пра ягоную сьмерць малянкай абліцела ўсіх Беларусаў у Кліўлендзе ѹ аколіцах, а таму як на паніхіды, гэтак і на паховіны сабралася даволі вялікая беларуская грамада ѹ прыяцеляў розных нацыянальнасцяў. У сераду 16 травеня ѹ саборы ВАПЦарквы ѹ Кліўлендзе распачаліся паховіны. Заўпакойную Літургію ѹ абраў паховінай адпраўляў Уладзік Андрэй у суслужэнні дыякана Міхася ѹ царкоўнага хору пад кіраўніцтвам рэгента К. Кілага. У часе паніхіды ѹ на магільніку добра прадуманае слова пра Нябожчыка сказаў Уладзік Андрэй. Пахаваны на магільніку Бруклін Тайде Сэмэтары по-

бач із сваёй спадарожніцай жыцьця, якая адышла ѹ вечнасць пе-рад 13-ма гадамі.

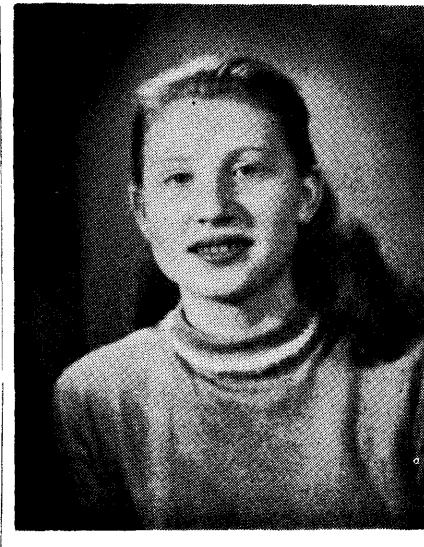
Пасыль паховінаў у залі паха-вальнага бюра адбываўся традыцыйны паміналны абед, у часе якога ѹ ўсіх словах успаміналіся за-слугі Нябожчыка як на рэлігійнай ніве, гэтак і ѹ дачыненіях ягоных да сваіх прыяцеляў. Ува ўсіх спра-вах Нябожчык можа служыць пры-кладам для іншых. Ён прыняў дыя-канскі сан съведама адным з пер-шых паслья аднаўлення Беларускае Аўтакефальнае Праваслаўнай Царквы на чужыне. Служыў ахвар-на на славу Богу, на радасць і да-брю Беларускага Народу.

Вечная яму памяць!

Адзін з парахвінаў

СВ. ПАМ. ТАМАРА ГРЫНЬКО-ВОРАН

12 траўня сёлета неспадзявана адбылося ў вечнасці на 87-м годзе жыцця сув. пам. Пратадыякан Калісттрат Савісکі. Ён нарадзіўся 27 кастрычніка 1887 г. у вёсцы Акуні-на, што ѹ той час яго пабядліў наўет надрукаваць. Умеў Анатоль чытаць свае вершы. Невялікага росту хлопец, ён так мняўся пры чытаані вершу, што ѹсё навокал адчуваўся сябе маленькім ѹ парандыні ѹ ім.

Вызміграваўшы ѹ Амэрыку, пасляўся ѹ Кліўлендзе, дзе працаў на сталёўні ѹ адначасна выконваў абавязкі дыякана ѹ царкве Жыро-віцкае Божае Маці ѹ Кліўлендзе. В 1950 г. быў рукапаложаны архіяпіскапам Сяргеем у сан дыякана ѹ прызначаны служыць да сув. Мікалаеўскай царквы у лягеры ѹ Розэнгайме.

На бадзкаўшчыне даўжэйшы час выконваў функцыі аб'езчыка.

У часе Другое сусветнае вайны выехаў у Нямеччыну, дзе 15 сінішка 1950 г. быў рукапаложаны архіяпіскапам Сяргеем у сан дыякана ѹ прызначаны служыць да сув. Мікалаеўскай царквы у лягеры ѹ Розэн-

гайме.

Вызміграваўшы ѹ Амэрыку, пасляўся ѹ Кліўлендзе, дзе працаў на сталёўні ѹ адначасна выконваў абавязкі дыякана ѹ царкве Жыро-віцкае Божае Маці ѹ Кліўлендзе. В 1950 г. быў рукапаложаны архіяпіскапам Сяргеем у сан дыякана ѹ прызначаны служыць да сув. Мікалаеўскай царквы у лягеры ѹ Розэнгайме.

На бадзкаўшчыне даўжэйшы час выконваў функцыі аб'езчыка.

